

Správa o výsledku kontroly 2022

Portály a systémy v Centre vedecko- technických informácií Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda

Kontrolovali sme

Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky

CVTI je príspevkovou organizáciou zriadenou 1. júla 1999 ministerstvom školstva. Plní úlohu národného informačného centra pre vedu, techniku, inovácie a vzdelávanie a je vedeckou knižnicou Slovenskej republiky. CVTI má 350 zamestnancov. Ročný rozpočet predstavuje v poslednom období výdavky cca 30 mil. eur, príjmy 34,3 mil. eur. Jeho poslaním je o. i. budovať a prevádzkovať komplexné informačné systémy pre výskum a vývoj. CVTI implementuje projekty spolufinancované zo štrukturálnych fondov EÚ, tieto majú slúžiť najmä na zabezpečenie podporných služieb pre vedeckú komunitu na Slovensku. **NKÚ oslovil formou dotazníka aj používateľov portálov** – verejné vysoké školy, ústavy SAV, rezortné výskumné ústavy a zdravotnícke zariadenia.

Ako sme postupovali

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom o NKÚ a s medzinárodnými štandardami najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). **Kontrolované boli portály CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI v období rokov 2014 – 2020.** Potvrdili sa významné riziká definované na úvod kontroly, t. j. kvalita údajov a využiteľnosť systémov. Do výkonu kontroly boli zapojení traja kontrolóri, vedúca kontrolnej akcie má 25-ročnú kontrolórsku prax na NKÚ.

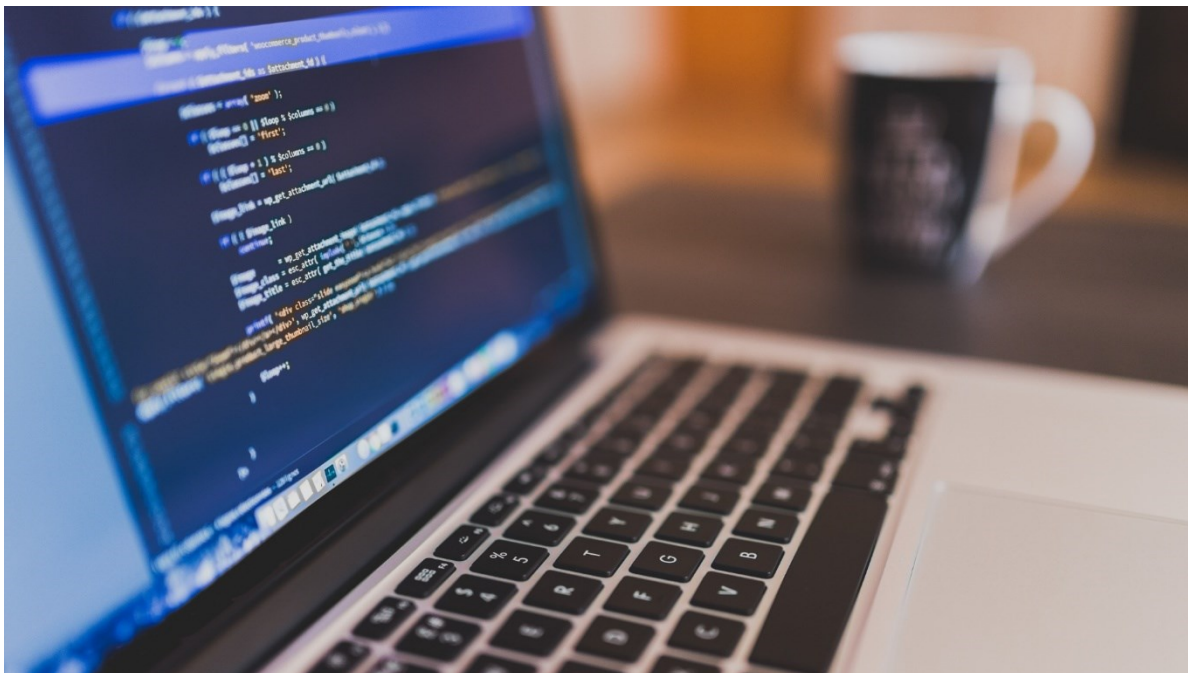
Prečo sme kontrolovali

Jednou z úloh, ktoré si stanovuje Európska únia v oblasti vedy, je spolupráca, zdieľanie a otvorené šírenie poznatkov pomocou optimálneho využitia digitálnych technológií. Vedeckí pracovníci prostredníctvom nich komunikujú svoje vedecké výstupy a nadväzujú medzinárodnú vedeckú spoluprácu. Informácie o výstupoch vedy a výskumu financovaných z verejných zdrojov sú takto dostupnejšie aj občanom.

Čo sme zistili

Kontrolou portálov CIP VVI (Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie), SK CRIS (Informačný systém pre oblasť vedy a výskumu) a systému ISS CVTI (Integrovaný systém služieb CVTI) bolo zistené:

- **Legislatíva neupravovala:** (1) vznik nového portálu SK CRIS v roku 2013 formou softvérového odčlenenia, (2) špecifikáciu subjektov, ktoré mali prístup k modulom informácií a (3) obsahovú náplň CIP VVI.
- **Vykonávací predpis,** ktorý mal upravovať podrobnosti o prevádzkovaní informačného systému o výskume a vývoji, **bol nesprávny a neaktuálny a pri práci s portálmi bolo problematické sa ním riadiť.**
- **Vzťah správca vs. prevádzkovateľ bol nejasný,** čo spôsobovalo problémy v oblasti fungovania a rozvoja portálov CIP VVI a SK CRIS.
- **CIP VVI nebol upgradovaný od roku 2008 a SK CRIS od roku 2014. Portály nespĺňali požiadavky na bezpečnostné štandardy informačných systémov.**
- **Portály CIP VVI a SK CRIS boli obsahovo nesprávne a neúplné.**
- Podľa registra výskumníkov je v SR približne 37 tis. výskumníkov. CVTI deklaruje, že používateľom portálov sú aj médiá a verejnosť. Počet používateľov **CIP VVI** bol ročne v rozmedzí 25 – 35 tis. používateľov, pri **SK CRIS** 9 – 12 tis. používateľov ročne.
- U portálov CIP VVI a SK CRIS **nebolo možné vyčíslieť objem sťahovaných dát, nefungoval help desk a mailová komunikácia s používateľmi nebola archivovaná.**
- **Využívanie služieb ISS CVTI bolo nízke, sťahovaný objem dát nebol meraný.**
- **Komunikačná stratégia nebola vypracovaná.**

Čo odporúčame

Efektívnemu využívaniu portálov/systémov by napomohli jasne vymedzené postupy ďalšej tvorby a fungovania, stanovenie podmienok, ktoré sú potrebné pre napĺňanie očakávaní pri ďalšom smerovaní vývoja a komunikácia s používateľmi portálov/systémov. V zmysle toho by malo CVTI revidovať a upraviť svoje interné postupy.

NKÚ odporúča Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport, aby zaviazalo CVTI:

- **inicovať úpravu zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a jeho výnosu tak, aby napĺňali aktuálne potreby súvisiace s existenciou portálov CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI,**
- **inicovať dohodu s ministerstvom školstva o ďalšom postupe, očakávaníach a o spôsobe plnenia povinností pri správe a prevádzkovaní portálov CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI.**

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť funkčnosť a využívanie špeciálnych portálov a systémov CVTI v oblasti výskumu a vysokého školstva. Kontrolované boli portály/systémy CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI.

V CVTI sme kontrolovali **spôsob vytvorenia a prevádzky portálov a systémov a ich financovanie**. Ďalej sme preverili ich **funkčnosť a využívanie**, ako aj súvisiace zmluvné vzťahy.

Rámec kontrolnej akcie

K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly patrili najmä štúdium všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov, preskúmanie predloženej dokumentácie a dokladov na základe vyžiadania, písomné stanoviská k predmetu kontroly, riadené rozhovory, ako aj údaje z dotazníkového prieskumu smerovaného na používateľov vybraných portálov.

Vzhľadom na predmet kontroly boli preverované doklady a údaje, pri ktorých bol **použitý výber 100 % položiek**. **Kontrolovaným obdobím boli roky 2014 až 2020 a súvisiace obdobia**.

Výsledky boli hodnotené na základe kritérií stanovených:

- v zákone o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a jeho vykonávacím predpisom,
- v zákone o informačných systémoch a v zákone o informačných technológiách.

Výsledky kontrolnej akcie

Činnosť CVTI

CVTI je **národným informačným centrom a vedeckou knižnicou** (zriadenou v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach) so zameraním na technické odbory a vybrané oblasti prírodných, ekonomických a sociálnych vied. Ako vedecká knižnica buduje a spravuje knižničné a informačné fondy a poskytuje knižničné a informačné služby pre širokú odbornú verejnosť.

Prostredníctvom Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti zastrešuje aktivity zamerané na **popularizáciu vedy a techniky** na Slovensku.

Medzi ďalšie úlohy a činnosti CVTI patrí podpora **procesu transferu technológií a inovácií a prevádzka špecializovaných portálov a systémov** v oblasti výskumu a vysokého školstva. Práve vybrané portály a systémy boli predmetom skúmania tejto kontroly.

Vznik a rozvoj portálov a systémov

Budovanie komplexných informačných systémov pre výskum a vývoj slúži na **zabezpečenie podporných služieb pre vedeckú komunitu** na Slovensku. Portály sú budované **s rešpektovaním štandardov EÚ**, pri nových funkčnostiach sa prihliada na možnosť ich prepojenia s inými informačnými systémami o výskume a vývoji v rámci Európy.

Vznik portálov CIP VVI a SK CRIS bol zastrešený zákonom o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja. **ISS CVTI** vznikol na základe odporúčania analytickej štúdie a jej podporného dokumentu¹, ktoré boli vypracované pracovnou skupinou zloženou z pracovníkov CVTI a externých spolupracovníkov.

¹ Analytická štúdia I - východiská pre vytvorenie Integrovaného systému služieb a Návrh doporučení na vybudovanie, prevádzku a údržbu integrovaného prostredia pre využívanie služieb a kapacít existujúcich IKT infraštruktúr pre výskum a vývoj

CIP VVI obstaralo v roku 2008 ministerstvo školstva, jeho vznik bol financovaný zo štátneho rozpočtu. **Portál poskytuje informácie** súvisiace so štátnou podporou vedy a financovania, relevantné oficiálne dokumenty, vybrané štatistické údaje, informáciu o implementácii európskych nariadení, o medzinárodnej vedeckej spolupráci, ako aj súhrnné správy, legislatívu. Časť o výskumnom a vývojovom potenciáli bola od portálovej časti technologicky oddelená, výsledkom bolo **v roku 2013 vytvorenie informačného systému** o výskume, vývoji a inováciách s názvom **SK CRIS**.

SK CRIS obsahuje celoštátny register projektov výskumu a vývoja, register výskumníkov, register organizácií, vedy a výskumu, ako aj informácie o výsledkoch a laboratórnej infraštruktúre. V rámci informačného systému je administrované hodnotenie spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj a doplnkové štatistické zisťovanie výskumno-vývojového potenciálu. **Vznik a ďalší rozvoj SK CRIS bol financovaný z operačného programu Výskum a vývoj spolufinancovaného Európskym fondom regionálneho rozvoja. Cieľom** dotknutej časti projektu NISPEZ týkajúcej sa SK CRIS bolo **rozšírenie portálu o nové funkčnosti prihládajúc na štandardy EÚ. Merateľný ukazovateľ** – Počet zavedených nových alebo inovovaných elektronických služieb - **bol naplnený.**

ISS CVTI je sústava informačných systémov, softvérových aplikácií, portálov, veľkých výpočtových a dátových kapacít s cieľom ich hladkého sprístupnenia čo najširšiemu spektru používateľov z vedeckej komunity. **Do prevádzky bol uvedený v roku 2014.** Kľúčovým prvkom ISS CVTI je jednotné komunikačné rozhranie, cez ktoré pristupujú používatelia k jednotlivým službám umiestneným v systéme. **Systém je neustále vo vývoji** a jednotlivé aplikácie sú doň pridávané postupne. **ISS CVTI SR bol financovaný prostredníctvom projektu NITT SK**, jeho rozvoj je v súčasnosti financovaný z ďalších projektov. **Merateľným ukazovateľom** bol počet zavedených elektronických služieb, **ukazovateľ bol naplnený.**

V súčasnosti prebieha upgrade viacerých portálov a systémov (aj CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI) v rámci zákazky „Komplexného informačného systému vedeckých a bibliometrických dát a publikácií, vrátane prístupu k nástrojom a aplikáciám pre podporu vedy a výskumu - KOMIS“.

Na existenciu (vznik a v prípade SK CRIS a ISS CVTI aj rozvoj funkcionalít bez KOMIS-u) bolo v prípade **CIP VVI** v kontrolovanom období spolu uhradených cca **442 tis. eur**, pri **SK CRIS** cca **452 tis. eur** a pri **ISS CVTI** cca **335 tis. eur**.

Na začiatku existencie **CIP VVI a SK CRIS** boli uzatvorené zmluvy o poskytovaní technickej podpory a servisu (CIP VVI – cca 2 tis. eur, SK CRIS – cca 46,6 tis. eur za obdobie dvoch rokov), **neskôr servis vykonávalo CVTI**. Servisná podpora **ISS CVTI** sa v úvode riešila prostredníctvom zmluvy o modernizácii (18,8 tis. eur v období dvoch rokov), neskôr zmluvou o poskytovaní prevádzkovej podpory a údržby (cca 15 tis. eur v období dvoch rokov). **V súčasnosti sa vykonáva ako súčasť zákazky KOMIS.**

Na prevádzke CIP VVI sa podieľali dvaja zamestnanci CVTI, na SK CRIS štyria a na ISS CVTI traja zamestnanci.

Legislatívna úprava

Existenciu a fungovanie portálov CIP VVI a SK CRIS upravoval **zákon o organizácii štátnej podpory a výskumu a nadväzujúci vykonávací predpis - výnos ministerstva školstva**. Ich analýzou NKÚ zistil, že existujúca legislatíva neupravovala alebo len čiastočne upravovala niektoré aspekty kontrolovanej problematiky.

Zákon bol do ukončenia výkonu kontroly trinásťkrát novelizovaný. Napriek tejto skutočnosti **nereflektoval zmenu názvu SK CRIS, neupravil ani formu jeho existencie (odčlenenie z CIP VVI) po roku 2013, nesprávne uvádzal názov CIP VVI.** Bez znalosti správneho názvoslovía a súvislosti medzi CIP VVI a SK CRIS **čitateľ kontextu zákona nerozumie.** Zákon sa taktiež len okrajovo zaoberal obsahovou náplňou CIP VVI.

Podrobnosti o prevádzkovaní informačného systému ministerstva školstva o výskume a vývoji mal upraviť vykonávací predpis. **Výnos z roku 2009 nebol do ukončenia výkonu kontroly novelizovaný.** V niektorých častiach bol **nesprávny a neaktuálny.** Upravoval situáciu ešte pred obdobia odčlenenia SK CRIS a tak aktuálnu situáciu jeho fungovania nereflektoval. Nesprávne uvádzal, že prístup k informáciám, ktoré vkladajú poskytovatelia do modulov informácií, má len ministerstvo školstva. CVTI však prístup k týmto informáciám vzhľadom na výkon

svojej činnosti musí mať a aj má. Deklaroval, že existuje informačný systém prístupný iba správcovi a **verejne prístupný portál, verejný a neverejný obsah však nebol špecifikovaný**.

Obsahová náplň CIP VVI nebola ani vo výnose detailnejšie špecifikovaná. Žiaden legislatívny predpis neuvádzal, aké informácie (resp. záložky alebo moduly) musia byť na portáli jednoznačne uvedené, ani spôsob, ako a kedy majú byť napĺňané.

Výnos uvádzal informáciu o moduloch informačného systému. **Zákon**, na ktorý je výnos naviazaný, **rozumie pod pojmom informačný systém SK CRIS**. V priebehu výkonu kontroly však boli niektoré moduly súčasťou SK CRIS, niektoré súčasťou CIP VVI. Navyše, termíny a napĺňanie modulov **neboli dodržiavané** v zmysle podmienok stanovených výnosom.

Úloha správcu a prevádzkovateľa

Správcom CIP VVI a SK CRIS bolo v zmysle zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja **ministerstvo školstva a prevádzkovateľom bolo CVTI**.

Táto skutočnosť bola potvrdená aj **v štatúte CVTI účinnom v období od 19.12.2013 do 6.1.2022**. Úlohy CVTI ako **prevádzkovateľa** štatút nešpecifikoval. Tie boli upravené výnosom ministerstva školstva z roku 2009. Kontrolou bolo zistené, že **pre CVTI v ňom bola nesprávne stanovená úloha**, ktorá podľa zákona o informačných systémoch verejnej správy/zákona o informačných technológiách prináležala ministerstvu školstva - **vypracovať koncepciu rozvoja CIP VVI a SK CRIS**.

Navyše, napriek jednoznačne stanovenej pozícii ministerstva školstva ako správcu CIP VVI a SK CRIS, **nový štatút účinný od 7.1.2022** deklaroval, že správcom týchto portálov je CVTI. **Takto delegovaná povinnosť nezodpovedala platnej legislatíve**.

Jasné stanovenie správcu a prevádzkovateľa je dôležitým faktorom pre pochopenie, aké úlohy má tá-ktorá strana plniť. Dôležité je tiež upraviť, ako postupovať v prípade, keď sú tieto roly oddelené, t. j. vykonávajú ich dva subjekty. NKÚ zistil, že pri kontrolovaných portáloch ani výnos ministerstva školstva, ani žiaden iný predpis **neupravoval**, ako sa má za týchto okolností realizovať povinnosť vytvárania, správy a rozvoja informačných systémov (t. j. **plniť úlohu správcu**). CVTI bolo tým subjektom, ktorý mal vedomosť a konkrétnu skúsenosť o potrebách a nedostatkoch portálov. Neexistoval však postup, podľa ktorého by malo CVTI buď iba realizovať požiadavky ministerstva školstva (hoci nebolo zrejmé, do akej miery ministerstvo dokázalo na problematiku reagovať) alebo aj proaktívne konať, upozorňovať na potenciálne problémy, dávať návrhy na zlepšenie a pod. **Kontrola preukázala, že výsledkom týchto nejasných vzťahov bolo intuitívne prevzatie niektorých povinností správcu prevádzkovateľom, hoci CVTI k tomu žiaden právny predpis nezaväzoval**.

ISS CVTI vznikol na základe analytickej štúdie, kde boli dané podmienky jeho vzniku a fungovania. **Jeho existencia nebola upravená žiadnym zákonom**. Úlohu správcu aj prevádzkovateľa plnilo CVTI. Systém bol uvedený do prevádzky v marci 2014. NKÚ zistil, že štatút platný v období od začiatku jeho prevádzky do prijatia nového štatútu (v januári 2022) a ani iné interné predpisy **jeho existenciu a fungovanie neupravovali**. **Kontrolou plnenia povinností správcu stanovených zákonom o informačných technológiách bolo pri ISS CVTI zistené, že nie všetky povinnosti** (v zmysle čl. 3 Hlavné úlohy CVTI definovaného v štatúte CVTI) **aj vykonávalo**.

Funkčnosť portálov a systémov

CIP VVI bol vytvorený ministerstvom školstva, kritériá fungovania SK CRIS boli definované v CVTI. Životnosť softvérového riešenia je časovo obmedzená. **CIP VVI však nebol upgradovaný od roku 2008, SK CRIS od roku 2014**. **Portály nespĺňajú požiadavky na bezpečnostné štandardy informačných systémov**. V súčasnosti prebieha ich upgrade v rámci projektu KOMIS.

NKÚ zistil, že pri **CIP VVI** bolo možné korektné zobrazenie len **prostredníctvom prehliadača, ktorý výrobca v júni 2022 prestal podporovať** a z hľadiska bezpečnosti sa neodporúča jeho ďalšie používanie. Pri SK CRIS bolo vkladanie údajov možné len cez jeden konkrétny prehliadač. **Napriek zastaraným technológiám** boli a sú portály naďalej využívané na zverejňovanie informácií a podkladov pre cieľové skupiny.

Obsah portálu **CIP VVI** bol vytváraný priebežne. Za tvorbu, aktualizáciu a sprístupňovanie informácií bol **zodpovedný správca – ministerstvo školstva**. Ten aktualizáciu a sprístupňovanie **delegoval na CVTI**. Kontrolu vkladanych údajov CVTI vykonávalo, nemalo však o tejto aktivite písomné záznamy.

Obsahová stránka údajov z grantových agentúr v **SK CRIS nebola overovaná**, CVTI kontrolovalo len duplicity, realizovalo formálnu kontrolu správnosti. **NKÚ kontrolou obsahu** na základe porovnania s inými relevantnými registrami a webovými sídlami **zistil rozdiely vo financovaní projektov, ako aj v údajoch o vedecko-výskumných výstupoch**. Správnosť údajov v SK CRIS nebolo možné posúdiť.

CVTI nedokázalo zabezpečiť import údajov o projektoch samostatne a priamo prostredníctvom systému SK CRIS, zabezpečiť ho museli jednotlivé externé subjekty grantových schém prostredníctvom svojich integračných rozhraní a funkcionálov, exportovaním údajov zo svojich systémov do prostredia SK CRIS.

Zámerom **ISS CVTI** bolo poskytnúť vedeckej komunite používateľsky nenáročný a efektívny prístup k veľkým výpočtovým a dátovým kapacitám existujúcich IKT infraštruktúr pre výskum a vývoj. Výber ponúkaných služieb bol v priebehu času upravovaný, služby, o ktoré bol minimálny záujem, boli deaktivované.

Využívanie portálov a systémov

Vzhľadom na charakter kontrolovaných portálov bola **cieľová skupina ich používateľov** najmä z prostredia vedy a výskumu. Používateľov portálu **CIP VVI nebolo možné identifikovať**, portál nevyužíval autorizáciu, ani ich prihlasovanie do systému. Evidovaná bola iba návštevnosť. **SK CRIS** využíval autorizáciu a prihlasovanie, autorizovaní používatelia mali právo do systému údaje aj vkladať, neautorizovaní iba prezerat verejný obsah. Pri **ISS CVTI** bola potrebná autorizácia.

Používateľmi SK CRIS boli ministerstvo školstva, ústredné orgány štátnej správy, organizácie výskumu a vývoja, vedecká obec, médiá a verejnosť. Odberateľmi služieb boli vysoké školy, ústavy SAV, rezortné výskumné ústavy a výskumné pracoviská financované z verejných zdrojov. **Informácie o návštevnosti CIP VVI a SK CRIS** sú v nasledujúcej tabuľke. Počet relácií predstavuje pripojenie sa, t. j. berie do úvahy aj viacnásobné pripojenie rovnakého používateľa.

Tabuľka 1: Návštevnosť CIP VVI a SK CRIS

Rok	CIP VVI		SK CRIS	
	používatelia	relácie	používatelia	relácie
2017	24 718	34 003	9 674	20 416
2018	28 971	43 991	11 503	32 138
2019	32 374	40 657	10 291	24 681
2020	35 529	42 974	9 371	21 175
2021	33 546	40 182	12 143	25 103

Zdroj: CVTI

Podľa registra výskumníkov v SK CRIS bolo na Slovensku v polovici septembra 2022 evidovaných takmer **37 tisíc výskumníkov**. Navyše, CVTI deklaruje, že používateľmi portálov sú aj iné záujmové skupiny, nielen výskumníci. Ročný počet používateľov bol pri CIP VVI v rozmedzí 25 – 35 tis., pri SK CRIS 9 – 12 tis. Ročná návštevnosť predstavovala u CIP VVI 34 – 44 tis. pripojení, u SK CRIS 20 – 32 tis. pripojení. Výsledok **nebolo možné** z hľadiska použitých verejných zdrojov a investovaného času **považovať za uspokojivý**. Na základe uvedeného možno konštatovať, že ani všetci registrovaní výskumníci neboli používateľmi portálov, pričom počet používateľov na portáli SK CRIS aj v období najväčšieho záujmu bol v porovnaní s CIP VVI rádovo nižší. Dôvody tohto stavu nie sú zrejmé, **chýbala spätná väzba**. **CVTI nemalo v kontrolovanom období vypracovanú komunikačnú stratégiu**, na základe ktorej by mohlo osloviť používateľov a ktorá by mohla napomôcť informovanosti a účinnej komunikácii s existujúcimi aj potenciálnymi používateľmi.

Na základe výsledkov kontroly možno poukázať na **nesprávnosť a oneskorené vkladanie údajov, na nejasný obsah CIP VVI, na problematické selektovanie údajov na základe určených kritérií** (napr. podľa oblastí výskumu), **problém s dodržiavaním bezpečnostných štandardov**. Tieto skutočnosti **nemotivujú užívateľov portálov použiť** poskytované informácie ako prvotný a jediný zdroj informácií.

V kontrolovanom období CVTI nevedelo vyčíslit' objem dát, ktoré používatelia sťahujú. Z predložených údajov nebolo teda možné zistiť, či počet relácií znamenal, že sa používateľ len informatívne pripojil alebo aj našiel relevantné údaje, ktoré stiahol a použil ako potrebný a užitočný zdroj informácií.

Pri CIP VVI, ani pri SK CRIS taktiež nefungoval help desk. CVTI komunikovalo s používateľmi prostredníctvom mailov, tieto však nie sú archivované. **CVTI tak nedisponovalo ani údajmi o počtoch poskytnutej technickej podpory.**

Miera využívania služieb ISS CVTI bola vzhľadom na počet výskumníkov registrovaných v SK CRIS v kontrolovanom období nízka napriek skutočnosti, že ponúkané služby boli v priebehu času modifikované, pričom motívom zmien malo byť ich prispôbovanie aktuálnym potrebám vedeckej komunity. Údaje uvedené v tabuľke dokazujú, že niektoré služby boli zrušené, niektoré pridané. Vzhľadom na počet používateľov je však **naplnenie cieľa odrážať reálne a priebežne sa meniace potreby a požiadavky vedeckej komunity sporné.**

Počet používateľov služieb ISS CVTI bola nasledovný:

Tabuľka 2: Využívanie služieb ISS CVTI

Služba/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Systém MATLAB	220	400	442	222	210	248	258	271
Systém COMSOL	0	0	24	34	45	48	50	56
Systém SAS	0	17	193	67	98	120	121	133
Služby úložiska dát	0	418	1	5	8	10	11	11
Vzdialené pripojenie	0	0	3	3	3	3	3	3
Hosting	43	43	0	0	0	0	0	0
Komunik. a bezp. služby	220	460	0	0	0	0	0	0
Konzult. a inf. služby	220	417	0	0	0	0	0	0
Licenčné a odb. služby	220	460	0	0	0	0	0	0
BIO softvér	43	43	0	0	0	0	0	0

Zdroj: CVTI

Pri tomto systéme CVTI poskytovalo službu help desku a disponovalo informáciou o počte vyriešených požiadaviek používateľov. Ani tu však nebola k dispozícii informácia o objeme dát, ktorý používatelia sťahovali.

Dotazníkový prieskum

NKÚ prostredníctvom dotazníka komunikoval s používateľmi portálov a systému o spokojnosti s poskytovanými službami. **Oslovených bolo 95 používateľov** registrovaných v CVTI z vybraných skupín – verejné vysoké školy, ústavy SAV, rezortné výskumné ústavy a zdravotnícke zariadenia. Na dotazník reagovalo 58 z nich.

Z celkového počtu reagujúcich subjektov, napriek ich registrácii v SK CRIS, **len 42 kladne odpovedalo na otázku, či vyhľadávajú informácie na informačných portáloch/systémoch CVTI pre výskum a vývoj.** Táto situácia nastáva v prípadoch, keď patria oslovené subjekty medzi poberateľov finančných prostriedkov na výskum a vývoj z verejných zdrojov, sú povinné vložiť údaje do databáz v SK CRIS, ale na iné účely portály a systémy CVTI nevyužívajú.

Najviac z používateľov (73 %) deklarovalo využitie SK CRIS. Najčastejšie sa o portáloch/systémoch dozvedeli na webe ministerstva školstva alebo CVTI, 45 % používateľov ich využívalo ako primárny zdroj informácií a pomoci.

Pri otázke, či v CIP VVI a SK CRIS našli informácie, ktoré potrebovali získať, 54 % respondentov odpovedala za pomoci škály veľmi často/často. Prioritne v CIP VVI a SK CRIS vyhľadávali údaje o projektoch a ich výsledkoch,

ako aj o výzvach na projekty, najmenej o implementácii európskych nariadení. **Ak** požadované informácie respondenti **našli**, až 71 % z nich bolo s ich kvalitou spokojných.

K používanie ISS CVTI sa v dotazníku prihlásilo 31 respondentov (53 % z celkového počtu odpovedajúcich respondentov), až pre **27 z nich boli ponúkané služby dostačujúce**.

Respondenti pri možnosti uviesť problémy a navrhnúť zlepšenia uviedli, že **údaje na portáloch CIP VVI, SK CRIS a ISS CVTI boli neaktuálne, pri hľadaní informácií využívali iné vyhovujúcejšie zdroje**. Jeden z respondentov poukázal na problém aktualizácie, resp. zmien nesprávnych údajov v databáze za ich organizáciu, ktoré subjekt nemohol sám vykonať, ďalší navrhoval v rámci výkazu vedecko-vývojového potenciálu doplniť ho o umeleckú činnosť. Iná organizácia upozorňovala, že vykazovanie nezohľadňovalo špecifiká biomedicínskeho výskumu v zdravotníckych zariadeniach. **Chýbali im taktiež informácie o problémoch a úspechoch domáceho výskumu.**

Záver

Kontrolnou akciou chcel NKÚ poukázať na fakt, že vytvorením informačného portálu/systému sa pre jeho tvorcu **aktivity** s ním súvisiace **nekončia**, práve naopak. Presné a včasné informácie, promptná spolupráca užívateľa s prevádzkovateľom, dôsledná kontrola naplňania databáz, užívateľsky priateľská práca pri jeho používaní, upgrade systému sú **nevyhnutnými predpokladmi ich fungovania. Absencia použiteľných postupov a nepresná legislatíva bráni ich ďalšiemu rozvoju**. Portály nie sú vytvorené samoúčelne, ale pre prácu najmä vedeckej komunity. **Pre ich maximálne využitie a funkčnosť je intenzívna komunikácia s užívateľmi nevyhnutnosťou.**

Reakcia kontrolovaného subjektu

Kontrolovaný subjekt nevzniesol voči kontrolným zisteniam NKÚ žiadne námietky.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ +421 250 114 911
✉ info@nku.gov.sk

Centrum vedecko-technických informácií SR

Lamačská cesta 8A
811 04 Bratislava – Staré Mesto
☎ +421 269 253 102
✉ sekretariat@cvtisr.sk

Zoznam použitých skratiek a skrátených pomenovaní

CIP VVI	Centrálny informačný portál pre výskum, vývoj a inovácie
CVTI, CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
ISS CVTI	Integrovaný systém služieb CVTI SR
KOMIS	Komplexný informačný systém vedeckých a bibliometrických dát a publikácií, vrátane prístupu k nástrojom a aplikáciám pre podporu vedy a výskumu
ministerstvo školstva	Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
NISPEZ	Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom
NITT SK	Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku
NKÚ	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
SAV	Slovenská akadémia vied
SK CRIS	Informačný systém pre oblasť vedy a výskumu SK CRIS (CRIS = Current Research Information System)
výnos ministerstva školstva, výnos	Výnos Ministerstva školstva SR č. CD-2009-18616/1291-1:11 z 15.mája 2009 o podrobnostiach o štruktúre, postupe a lehotách na poskytovanie informácií a o podrobnostiach o prevádzkovaní informačného systému Ministerstva školstva SR o výskume a vývoji
zákon o informačných systémoch	zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy
zákon o informačných technológiách	zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe
zákon o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja	zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov